

Nro. 33.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indult Bétsből, Keeden Aprilis 26. ik napján
1803. ik esztendőben.*

B é t s .

Véghetetlen hála legyen az irgalmas egeknek! azt a' rendkívül való nagy szárazságot, melly itten, és az Aultriai tartományokban a' jelenvaló tavasz kezdetétől fogva tartott, 's szüntelenvaló Izáraztó szél követett, és a' jövendő időre könyves szemekkel néző emberi nemzetet tsak nem utolsó kétségbe ejtette, a' múlt pénteken, megbetsülhetetlen nedves idő váltotta fel, mellyben a' múlt vásárnap estejéig szünetlenül, és éjjel nappal szép tsendes ellő ásztatta meg a' régtől fogva epefzítő szomjuságot szenvedett földet. Addig valamint a' legelő mezőknek, úgy az erdőknek is olly szomorú volt a' tekintetek, mint szokott, a' nyári takaró

K k

dás és a' hideg őszi zuzmaráz után lenni; most pedig a' tsendes effőzés után az egélz természet meg elevenedvén, mindenek szemeket vidító szép zöld köntösbe öltözködtek.

Egy ide való gazdag Zsidó pénzváltónak Ar n f t e i n e r A d á m n a k a' fia ösi vallását el hagyván a' Catholica Anyaszentegyház eggyességébe lépett által.

Az itt lévő Orosz Cs. követ herczeg R a s s u m o w s k y Bécsnek egy szép fekvésű külső városában sok házakat vett magának olly feltétellel, hogy azoknak a' helyén egy szép palotát épitessen maga számára.

A' Londonból és Párisból ide jött tudósítások tellyesek békefféles hirekkel, és Pétersburgból is azt írják, hogy az oda való Császári udvarnak békefféget tárgyazó planuma a' két egymással villongásban lévő Kormányfőeknekél helyt talált. — Itt Bécsben is tellyes reménység van a' békeffé további fenn maradásához, melly az által is nem kevéffé éleffzetik, hogy az itt lévő Anglus követ Arthur Paget hat hólnapra való szabadtságot nyert a' Londonba való mentelre és mulatásra. — A' fenn említett Orosz követ is annyi hólnapokra fog a' Karlsbádi fürdőbe menni valamellyik héten.

Olasz Ország.

Rómából Mart. 30 ik napján. Ezen folyó hólnap 21-ikén, mint VII. Pius Pápa Ő Szentsége hármas koronával It meg koronáztatásának emlékezetes napján, a' Quirinalis palota kápolnájában közönséges mise mondatott, a' mellyre Pápa Ő Szentségen kívül 33 Kardinálisok, számos Prélatusok és fő fő rangú személyek, nevezetellen a'

Meklenburg - Strélitz-i örökös herczeg is megjelentenek, kinek az ő számára, a' kápolna egyik oldalában különös kar építetett.

Rómából Aprilis 2-dik napján. Minekutána Pápa Ő Szentsége, a' múlt hétfőn a' maga különös kápolnajában, maga személy szerént sz. misét mondott volna, néhai Thomasi Kárdinális canónisátiójáról, avagy, a' szentek seregébe lett béiktatásáról hozott decretumát ki kirdettette. Ennek végződése után a' Kárdinálok gyűlésébe menvén, a' meghatározott formalitásokkal titkos confistoriumot tartott, 's abban Locatelli Kárdinálíst, a' ki az Ő Szentsége Pápaságra lett emeltetésének alkalmatosságával Diaconussá tétetődött, papi méltósággal ajándékozta meg. Azután mind ennek, mind Castiglioni és Erskine Kárdinálisoknak szájjaikat bezárván új titulust adott nékik, és újokban megnyitván szájjaikat, Kárdinálisi gyűrűt nyomott újaikba. (Illyen tzeremoniákkal szoktak a' jelenlévő papi személyek a' Kárdinálisi méltóságra emeltetni, a' távol lévőknek pedig a' Sz. Pápa komornyikjai által küldetik meg a' Kárdinálisi süveg).

Mediolanumból Aprilis 4-dikén. Két hetek elforgása alatt mind Helvecziából, mind pedig magából Frantzia Országból sok Fr. hadi nép jött hozzánk, és még több is várattatik. Francia fővezér Generál Muratki adott parantsolatjához képest, mind ezek, mind pedig azok, a' kik Felső Olasz Országban vagynak, külömbkülömb tanyákba fognak ezen folyó hólnapban le telepedni.

Nagy Britannia.

Bostoni Orvos Doktor Waterhouse, a' ki hatásos ajánlásai 's törekedései által leg többet tett

arra, hogy a' tehénhimlő-óltás Amerikában is felkaphasson, Londonból Doktor Jennertől egy szép készületű piksilt kapott ajándékba, a' mellyen ez a' jeles irás olvastatik: — „Az Ó-világ béli Jenner az Uj-világ béli Jennernek.“

M e l d o n b a n az Effexiai Grófságnak egyik városában egy olly kövér materialista, avagy mindenféle fűszerzám-mal kereskedő ember holt meg nem réghen, a' ki életének végső esztendeiben 616 fontot nyomott. Magassága 5 láb nyom és $9\frac{1}{2}$ iz volt; a' karja kerülete 5 láb nyom, 's hat izt tett, a' hasa kerülete pedig hat láb nyomot, 's tizenegy izt foglalt magában. Felsőköntösével hét ember könnyen bé takarodhatott. Még is eleven volt, frissen forgott, és sem a' mozgás, sem a' járás semmi nehézség's alkalmatlanságára nem volt. — Már 12 esztendő's gyermek korában 114 font nehézségű volt. — Temetségének alkalmatosságával 12 terenyes talpas ember tette fel a' szekérré holt testét, és nem kézzel, hanem valamelly arra alkalmas alkotmány által botsátatott le a' sirba.

L o n d o n b ó l Aprilis 1-ső napján. A' Párisból hozzánk jött magános tudósítások szerént, az ott múltató Anglusok közzül egynehányan, nevezetesen R o c h e ' s S w a i n e Obërsterek, és Nápoly Országai herczeg Belmonte-Pignatelli, kinek felesége született Anglus, az onnan 24 óra alatt való ki menetelre parantsolatot vettek a' Párisi policia ministrertől. — A' Konstantzinápolyban volt, de onnan Angliába vizita indult Anglus követtől Lord Elgin től két igen betses kardot küld a' Török Zultan, egyiket az Angliai király, másikat a' Wallisi herczeg számokra. — Angliának népes városában Britolban a' matrozok erő-

szakos fogdosása miatt véres támadás történt. — A' nép kövekkel hajigált a' verbunkosokra, a' katonaság pedig amarra tüzet adott, a' melly zenebona közt egy ártatlan gyermek életétől megfosztatott, és sok emberen seb ejtetett. — Kikötő helyeinkben reggeli öt órától fogva, estéli hét óráig szüntelen dolgoznak a' munkások, nem csak a' mivelő - hanem a' vasárnapokon is, mellyre nézve kettős bér és két portió kenyér adatik nékiük. Délben ebédre 's pihenésre fél óránál többet nem nyerhetnek.

A' jelenvaló kétséges kimenetelű környülállások közt azt jegyezték meg a' vizgalódó szemek, hogy az Admirális, az az, a' tengeri dolgokra ügyelő Collegium, sok három emeletű hadakozó hajókat (90 — 110 ágyusokat) készítet olly feltétellel, hogy ha valamiképen háborúra fakadna a' dolog, azokkal a' Bresti, és Kadixi kikötő helyeket zárva tartattathassa, a' második rangú hajók pedig, a' mellyeken 74 ágyú szokott lenni a' tengeri tsatákra fordítatódjanak. Melly nagy égyen Angliának mostani tengeri ereje, a' következőkből ki tettzik. — Valóságos szolgálatba 55 olly linea hajóink vagynak, a' mellyek 64 — 102 ágyúkkal vannak fel fegyverkeztetve, 14 o''ya, mellyeken egyen egyen 50 ágyú van; ezeken kívül 103 fregatjaink, és 138 apróbb rangú hadakozó hajóink, mind öfzve pedig 310 vannak. Hogyha ezekhez számláltatnak azok, a' mellyek külömbkülömb kikötő helyeinkben most készittetnek, tehát 195 linea hajokból, 217 fregatokból, és 218 apróbb rangú hadakozó hajokból, 's mind öfzve 656 felsőbb 's alsóbb rangú hajokból áll N. Britannianak mostani tengeri ereje. — Ezeken kívül hadi serege 35 lo-

vas regementre, 's 142 batallion gyalogságra számláltatnak. Ide járulnak számos szabad seregeink, és a' tartományokbéli katonaság.

Londonból Aprilis 3-dikán. A' közelebb múlt szombaton este egy kurir érkezett ide Párisból, a' ki által igen fontos irásokat küldött ottlévő követünk Lord Whitwort a' ministeriumnak. Ugyan akkor az itt lévő Cs. és Kir. követ Gr. Stahrenberg is leveleket vett onnan herczeg Efzterházitól, a' ki nem sokára ide jönni, és egynéhány hólnapokat Angliában tölteni szándékozik: — Legközelebb arról tudósította az Admirális a' ministeriumot, hogy az Alsó Parlamentumtól meg határoztatott 10000 főből álló matrózok már mind ki állitattak, és hogy az Irlandiai legények is önként állottak közikbe.

Londonból Aprilis 4-ikén. A' múlt pente-
ken hosszas conferentiát tartottak, 's abban az ultimatumot, az az, az Angliai Kormányfő vég-ső akaratját fel tették, 's Párisba el is küldöttek ministerjeink, a' melyre nyolczad nap alatt választ várnak 's ettől függ vagy az el kezdendő háború, vagy a' békefégnek további megmaradása. Szükséges is volt ministerjeinkre nézve ez a' lépéstétel, mivel hogyha tovább húzták vonták volna a' dolgot, lehetetlen lett volna nékiek a' Parlamentumtól és néptől való szemrehányásokat elkerülni, és ha csak ugyan háborúra kell a' dolognak válni, kár volna csak egy napig is tovább halasztani azt. Nem kívánnya ugyan az Anglus nemzet a' háborút, kiváltképen azért, mivel hivatalfzerént való jelentésből még most sem tudhatja, miért tétődnek a' szárazon és vizen való rendkívül való kezületek: mindazáltal ha csakugyan szükséges a

háború, nem kell annak el kezdését sokára halogatni, hanem inkább hirtelen a' fegyverhez kell nyúlni. Az ide 's tova való fántikálás és kése-delem mindenkor ártalmas. — Ezen szempillantásban hallottuk, hogy minísterjeink a' Frantzia Kormányfzékkal ekkorig folytatott alkudozásaikat, a' Parlamentum eleibe fogják a' jövő héten terjeszteni. — Még most is olly nagy tüzzel tétetődnek a' hadi kézszületek, mintha el kezdődne a' jövő héten az ellenségeskedés. s. a. t.

Londonból Aprilis 5-dik napján. Tsak nem minden közönséges újság leveleink azt állattják, hogy Egyiptomban, ismét egymás üffökébe kaptak volna a' Törökök és a' Mammelukok, és hogy a' köztök történt tsatában 2500 muzulmannokat aprítottak volna öfzve az utólsóbbak. — Még most is abban a' hiedelemben van a' Londoni Publicum, hogy Ex-miníster Pitt rövid idő múlva vissza lép a' minísteriumba, de hogy azon esetre az Admiralitás mostani fő kormányozója Lord Vineent eddig dítisérettel folytatott hivataljától azonnal bútsút fogna venni, melly az egész nemzetnek nagy karára szolgálna. — Ö, a' mint közönségesen tudva vagyon, a' múlt Frantzia háborúban, mint Admirál Jervis, számos gyözedelmeket vett az ellenségen, és minekutánna a' tengeri dolgokra ügyelő Hivatalnak fő kormányozójává tétetődött volna, az által is nagyon érdeméllé tette magát a' Király és a' Status eránt, hogy az azon hivatalnál meg gyökerezett káros vissza éléseket el törlötte, 's egészlen uj formába öltöztette, de épen az által számos ellenségeket is tsinált maának.

Londonból April. 5-dikén. A' matrozok

erőszakkal való fogdosása, olly nagy mértékben van most, hogy még a' halászó hajokról is el vitetnek a' szolgálatra alkalmas legények, melly ennekelőtte való időkben, egyedül a' szoros környül-állások közt szokott meg esni. — Ugy hallatik, hogy 20 nagy linea hajóból álló tartalék flotta fogna a' jövő héten a' tengerre ki evezni, és a' Bresti kikötőhely előtt vigyázni. Az Angliai tenger partok mellett számos hadi seregek szállítatnak táborba, és minden lovas regimentek szorgalmatosan gyakoroltatnak a' lovaglásban. — Az Influenza, melly La Grippe nek hivattatik Frantzia Országban, és igen veszedelmes catharusnak tartatik, már Angliában is nagyon el hatalmazott, kiváltképen Plymouthban és Bristolban. Leginkább öreg embereket, gyermekeket, és erőtlen személyeket szokott meg környékezni, a' kik közül kevesen menekedhetnek meg a' halál torkától.

Frantzia Respublika.

Párisból, Aprilis 9-dikén. Még mai napiglan is bizonytalanságban vagyunk a' békeffégre és háborúra nézve, mindazáltal több reménységünk van amannak további megmaradásához, mint ennek el kezdődéséhez. — Generál Duroc által, tulajdon kezével irt levelet küldött a' Prussziai Király az első Conzulnak, mellynek foglalátja kedves érzékenységet gerjesztett ő benne. — Azonközben még most is sok Fr. katonaság marsirozík Hollandiába, mellynek 60—80 ezerre szaporitatik a' száma. — Gyakorta conferentiákat tart az első Conzul a' Status Tanáttsal, melly sokkal több hajlandóságot mutat a' békeffég tovább való fenntartására, mint sem annak félbe leendő szakasztása.

ra. A' Londonba küldetett ultimatumna, avagy végső meg határozásnak summája ide megyen ki, hogy hagyja oda Anglia a' Máltai szigetet, a Fr. Kormányfők pedig le tessen azon expedióióról, a' mellyet e' világ más részébe küldeni szandékozott. — E' mellett kereskedésbéli eggyvésségre fognak Anglia és Fr. Ország egymással lépni. — Hogyha pedig tsak ugyan háború lesz közöttök, azt nem az első Conzúl, hanem a' meg tartó Tanács fogja ki hirdetni a' Frantzia nemzet nevében.

Párisból, Aprilis 9-dikén. A' Frantzia és Spanyol Kormányfökek közt el kezdődött Olasz Országot tárgyazó alkudozások magok végekhez már közelitnek. — A' Spanyol Orzági követ, miniffer, Ritter Azzara egy időtől fogva gyakorlta conferentiát tartott a' külső dolgokra ügyelő Frantzia minifferrel, és az Orosz 's Prusszus követeknek elközlések által abban állapotak meg, hogy Hetruriának egy harmad része, melly a' Sienai kerületből áll, a' Szárdinai királynak adódjon pótolásképen, a' Hetruriai Királynak pedig a' helyett a' Pármai herczegség engedődjön vissza, Piacenzának egy kerületjén kívül, melly az Olasz Respublikával kaptosztatik öfzve. — A' Pármai herczegség helyett Amérikanak Florida tartományát fogja a' Spanyol Királyiudvar a' Frantzia Respublikának engedni. — A' Londoni Ultimatumra minden meg határozás nélkül állani az első Conzúl nem akar.

Párisból Aprilis 10-ikén. A' néhai VI. Pius Pápa hamvait magában foglaló Urna avagy edény, Valence városába, a' hol tudniillik ő e' világi életnek fok vilzontagságai után az örökké

valóságra által lépett vala, már megérkezett. Az oda való Püspök halván annak közelgetését, a' városnak tsak nem minden lakosival egyetemben processióval ment eleibe. — Már a' Lyoni Érsek is oda ment, a' ki tudniillik azon urnát a' megboldogúlt Pápa számára építetett emlékeztető oszlopra fel fogja tenni. — Itt tegnap 10 olly ifjak kerefteltettek meg közönségesen, a' kik a' Robespierre kegyetlen uralkodása alatt születvén e' világra, az akkori revolutionális környülállások közt azon sacramentumban nem részesülhettek.

Az Aprilis 3-ikán Malmaisonban tartatott audiencezián az Anglus követ miniliter Lord Withworth egy olly Anglus hadi tiszte mutatott bé az első Conzulnak, a' ki Török vitézi tzimert viselt a' mellyén. A' Conzul kérdésére, hol nyerte volna ő azt, az Anglus tiszte így felelt: A bukir mellett, mellyen amaz meg ütköztvén, meg pirulni láttatott ortzája, az a' nagy szerentsétlenség ötvén leg ottan eszébe, a' melly a' nevezett Egyiptomi város kikötő helyében a' Frantzia flottat érdeklelte.

Német Ország.

Bambergből Aprilis 1-ső napján. A' tehén himlő beóltásának mind jobban jobban leendő ki terjesztése végett valamint városunkban, úgy Würzburgban is közönséges intézeteket tétetett a' mi szeretetre méltó urunk a' Baváriai Vál. Fejedelem. Mind a' két helyen két két tehén himlővel bé óltott gyermekek lesznek és tartatnak a' beteg házakban ollyanok, a' kiktől tehén himlő materiát mindenkor frisset lehet venni. A' midön az illy közönséges költiségen tartatandó gyermekek köztül egyik valamellyik azon nyavalyan kereft.

tül fog esni, ismét más vitetődik helyekre, vagy a városi alacsonyabb sorsú, vagy a falusi lakosoknak gyermekeik közzül. — Ezen követésre méltó intézetnek vége az, hogy mindenkor friss és valószínűségi tehén himlő matériával lehessen a Vál. Fejedelemségben lakó, és a tehén himlő béoltásban foglalatoskodó Orvosoknak szolgálni. (Illyen intézeteket tétetett ezen dologra nézve a Felső Prussziai Király is a maga Statuffaiban.)

Berlinből Aprilis 8-ikán. A már egész Európában esméretellé lett, és a most itten tartozkodó Párisi híres Aëronauta, az az, levegőben hajókázó mester polgár Garnerin, ezen folyó hólnap 13-ikán száudékozik maga feleségével, és ide való híres Professor Hermbstaettel, a levegő égbe felrepülni, és olly fent menni, a mennyire a levegő égnek minémüsége engedni fogja. — Bátor szivü utazó társa a nevezett Professor néhány experimentumokat akar e világ legfelsőbb karpitja alatt tenni ollyakat, a minémüeket a természet vizsgáló tudósok itt e földön az Antlia Pneumatica valtenai szoktak. Ottan, a mint Garnerin tulajdon tapasztalásaiból beszéll, a hang olly erőten, hogy két egymás mellett álló személy egymás beszédjét allig értheti, az alcohol habzani kezd, az aether, avagy a mesterséges naphta maga folyó formáját elveszti, 's nyulóvá lesz, és az ember, a ki a könnyü vagy inkább ritka levegővel vitetődik környül, szokatlan, nyughatatlankodtató, és olly érzekenységeket tapasztal magában, mint a minémüek közt van a haldokló ember, szájján 's orra lyukain vér öklöndik ki, a verő erek fel dagadnak, 's elszakadni láttatnak. — A ki a levegőnek ezen pontján

felül menni mérészlene, egy szempillantásban fem-
mivé lenne teste alkotmánya. — E' világ ezen fe-
lette távól lévő részében, egy szempillantatnál to-
vább mulatni nem lehet, és ő maga is, tudniillik a'
hires G a r n e r i n, egyfzernél többször oda menni
nem mérészlott. — A' ki a' B a r o m é t e r n e k és
T h e r m o m e t e r n e k alább szállását feljegyezni
kivánnya, igen bátor szívűnek kell lenni, és a' bé
szivandó vékony levegő eget meg kell gyűjteni, mivel
a' gyulladó levegő ég rendkívül való módon ki
terjeszkedik, süvöltve rohan ki a' nyilasokon, és
ha igen szemesen nem vigyáz az ember, mellze ki
lövettetik. —

J e g y z é s. A' mit még eddig a' természet
nyomozó Tudósok a' levegő ég minémiségéről ki
nem tanulhattak, azt néhány levegőben hajókázók
szerentséssén fel fedezték.

H a m b u r g b ó l A p r i l i s 6-ikán. A' meg ből-
dogúlt K l o p s t o c k emlékezetének halhatatlanná
való tétele végett, egy emlékeztető oszlopot kíván
az ide való és az Altonai Publicum kézzittetni, a'
mellyből ki tettik, hogy itt is sok betsültői talál-
tatnak a' szép talentumoknak.

O r o l z B i r o d a l o m.

P é t e r s b u r g b ó l M a r t. 25 ik napján. Teg-
nap előtt néhai I. Pál Császár halalának emléke-
zetes napja lévén, a' Görög Ekklesia szokásai sze-
rént. szomorú áhétatosságok tartattak az itt lévő tem-
plomokban.

I. S á n d o r mostan ditsőffégesen uralkodó O-
rosz Császár, Fels. édes annyával, néhai I. Pál Csá-
fzár kegyes özvegyével egyetemben szüntelen abban
foglalatoskodnak, hogy a' izenvedő emberiségen se-
gélhessenek, 's annak szomorú sorsát, tehetségek

fzerént könnyebbítheffék. Nyilván való tanúbizony-
ságai az ő kegyelmes gondoskodásoknak, azok az ár-
vak özvegyek 's betegek számára építetett közönsé-
ges házak, 's leg közelebb azon özvegyek kasszá-
ja, a' mellyeknek igazgatását, 's fő gondviselését
az Özvegy Császárné önként magára vállalni mélt-
oztatott.

Az árvák számára fel állított Intitutumokról
ennekelőtte már szólottunk. Most tehát szólani
fogunk:

I. A z ü g y e f o g y o t t Özvegyeknek vigafz-
taltatásokra rendelt házakról. Két illetén házak
állítatnak fel az Orosz Birodalomban, úgymint az
egyik P e t e r s h u r g b a n, a' másik M o s k a u-
b a n, a' mellyekbe valonint a' hadi, úgy a' pol-
gári szolgálatban volt hiv utzáviselőknek özvegyeik,
azok tudánllik, a' kiknek sem pénziójok, sem tőke
pénzek nintsen, fel fognak vétetődni, 's azokban
illendőképen táplaltatni és ruhaztatni. — Azokra
az özvegyekre, a' kiknek férjeik az ellenség előtt
való ütközetekben meg hóltak, leg több tekintet
fog lenni, és vagy penziót nyernek, vagy ezen öz-
vegyek házába vétetődnek fel, nemcsak az ollya-
nok, a' kiknek semmi gyermekek nintsen, hanem
azok is, kiknek két gyermekek van, és még 8
éltendőn alól v' let. — Az idősebb gyermekek
az árvák házaikra épített házakba fognak küldé-
tődni. Azok az özvegyek, a' kiknek több gyermeke-
ik vannak, az özvegyek házába ugyan fel véte-
tődni nem fognak; de mivel az ilyenek több se-
gitseg nélkül szükölködnek mint amazok, 100 ru-
belből álló penzió fog nékiek adatni éltendön-
ként. — Nem minden özvegyek minden külömb-
ség nélkül, hanem tsak az olyanok vétetődnek bé

ezen özvegyek házába, vagy az olyanoknak adatik penzió, a' kiknek sem szüleikről, sem ferjeikről semmi sem maradt, a' kiknek ferjeik a' Statusnak híven szolgáltak, magok is fedhetetlen életűek, és ezekről az Előjáróktól jó bizonyosság levelek vagyon. — A' férjhez, vagy klastromba menő özvegyektől a' penzió el vétetődik. Az első ezftendőben 30 özvegy állszony vétetődik fel ezen özvegyek számokra rendelt házakba, de a' kiknek minden ezftendőben 30-al szaporítatik a' számok, úgy hogy 20 ezftendőknek el telése után 600-ra szaporodnak. — A' két utolsóbb Institutumokról a' jövő patta napon.

Tudománybéli Tudósítások.

Két szép Magyar munka küldetett hozzánk nem régiben. Az elsőbnek tizimje ez; *Metastasiusegynéhány darabjai*, fordította Olaszból Döme Károly Izsai Plebánus. — Nyomtattatott Komáromban *Özvegy Weinmüllerné betűivel 1802. 8-ad részben.* — A' tárgyak a' Szent, és világi historiákából vannak költsönözve. Elsőbb rendbeliek: Abel halála; Izsák az idvezítő képe; a' meg esmért Egyiptusi József; és Joás Juda Királya. — Másod rendbeliek: A' Scipio álma; a' laktalan iziget; és Themistokles. — Toldalék gyanánt néhány apró darabotskák fordulnak elő. — A' tudós Fordító el hunyt kedves baráttya Rembetzki János' árnyékának ajánlya munkáját, a' mely igen szép és tisztá Magyarssággal van írva, mellynek olvasásában mi is tellyes meg elégedést találunk. Semmi benne nintsen olyan, a' mi a' szemérmetettség, és a' jó erköltsök regulait meg sértetné. —

E' mellett, külsöképen is méltó az olvasó Magy. Publicum kegyességébe való ajánlásra. — Az egész kiadás szép író papirosra van nyomtatva, a' bomlok levele pedig nagy költséggel tsinosan rézbe metzve egy kis vignettel, melly meg holt barattyához intézett ajánló levelére tzelez. Noha igen költséges és tsinos készületü a' munka; még is az árrát nem töbre, hanem tsak egy Rh. forintra határozta a' tudós Fordító. A' nyomtatványokat a' következő helyeken lehet találni

P o s o n y b a n : Titt. Belnay György Proffessor.

G y ö r b e n : Müller Ferentz Könyvkötő.

N a g y S z o m b a t b a n : a' Seminariumban T. Betzelt Proffessor.

K o m á r o m b a n : T. Schwartzel Zsigmond Director.

P e s t e n : Eggenberger József (ez előtt Weigand) Könyváros Uraknál.

A' hozzánk küldött második Magy. munkának tzimje ez: Affzony Orvos, mellyben a' Szüzeknek, a' házastherhes-izülő-izült-és koros Affzouyoknak nyava-lyáik adatnak elő. — Irta Zsóldos János Orvos Doktor, a' Jénai Physica és Mineralogica Társaságoknak Tagja, Tek. Velzprém Vármegyének honorarius Physicus. — Györben Streibig József betüivel 1802. Középszérü 8-ad rétbén.

Ezen betses, és valójában hasznos munka, a' bé vezetésen kívül, a' mellyben a' tudós Író methodó Browniana, az izgató erőnek gyengességé-

től, és annak bövségétől származni szokott nyavalyákról szól, 10 Szakaszt foglal magában. —

Az első Szakaszban a' Hószám oka, helye, útja, kezdődése, végződése, mértéke 's természeté adatnak elő. — A' másodikban a' hószám alatt való maga tartásnak régulái. — A' harmadikban: a' Hószám hibai, úgymint, annak meg rekedése, az ettől származott fájdalnak, annak bövsége, kevéssége, és rendkívül való minémisége. — A' negyedikben a' Méhkórság. — Az ötödikben a' fejer folyás. — A' hatodikban az affzony magtalansága. — A' hetedikben a' nehézkeség, ennek esmértető jelei, annak más nyavalyaktól való külömbözése, a' nehézkeseknek nyavalyái s. a. t. — A' nyolczadikban a' Szülés, ennek ideje, 's közelítésének jelei, a' szülő affzonyok körül való foglalatoság, a' természetes - rendkívül való - és nehéz szülés s. a. t. — A' kilencedikben a' Gyermekegy a' szüles után való fájdalnak, vér folyás, tifztulas, a' tej-hideg, az emlök nyavalyai, a' gyermek ágyas affzonyok magok tartása, a' tsetsemöknek tsetstől való el választások s. a. t. — A' tizedikben az affzonyoknak szokott nyavalyaik adatnak elő.

A' munka röviden ugyan, de még is igen fontosan van kézfítve, 's méltó, hogy minden olvasni tudó tselédes gazda kezén forogjon, kivált az olly helységekben, a' hol épen sem orvos Doktorok, sem tanúlt seborvosok nintsenek. Minden halgató-ikhoz szives indulattal viseltető Papoknak szükségk volna ennek meg szerzésére, hogy a' sokszor történni szokott nehéz környülállásokban, másoknak jó tanátsadásokkal segítségére lehetnének.

D. D. S: